

Agència
de Gestió
d'Ajuts
Universitaris
i de Recerca

Document executiu de divulgació dels resultats del projecte de recerca en millora i innovació en la formació inicial de mestres (ARMIF 2014)

Aquest document està orientat a la divulgació dels resultats del projecte, en tres dimensions: en primer terme, per compartir-lo amb altres iniciatives en el marc del Programa MIF, per mitjà de comunicacions via web, seminaris, etc.; en segon terme, per donar-lo a conèixer a la comunitat educativa, especialment a escoles, professorats de les facultats, entitats interessades en temes educatius, etc.; en darrer terme, a la societat en general, i particularment als mitjans de comunicació.

Amb aquestes finalitats, cal fer servir un llenguatge concís i clar, que reculli el més rellevant de la recerca per destacar possibles contribucions als estudis de mestre, amb una intenció propositiva.

El document ha de tenir una extensió màxima de 8.000 caràcters i s'ha de presentar físicament al registre de l'AGAUR (Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca; Pg. Lluís Companys, 23 | 08010 Barcelona) i en suport electrònic a bxanco@gencat.cat

Nom de la persona responsable del projecte: Sílvia Blanch Gelabert

Títol del projecte: Millora del perfil competencial personal, social i professional en els graus d'Educació Infantil i d'Educació primària a través d'un nou model dels pràcticums basat en el compromís social de

Universitat beneficiària de l'ajut: Universitat Autònoma de Barcelona

COMPROMÍS

El sotasignat es compromet ha presentar els resultats en congressos internacionals i revistes indexades a bases de dades internacionals

Signatura de la persona responsable del projecte

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
i Coneixement

1. Resultats més rellevants de la recerca.

La recerca pretén aportar un model de pràcticums per als Graus d'Educació Infantil (GEI) i d'Educació Primària (GEP) de la Universitat Autònoma de Barcelona que des d'una perspectiva transversal, suposi una millora de les competències prosocials i professionals dels futurs mestres.

Per aconseguir aquest objectiu, l'estudi vol analitzar la potencialitat de projectes emmarcats en la perspectiva de l'*Engagement*, és a dir, amb vinculació i compromís amb la societat i les seves necessitats. Per això s'han analitzat comparativament els diferents models de pràcticums de les 10 universitats catalanes presencials i s'ha estudiat la percepció de millora de les competències personals i prosocials de alumnat que ha fet projectes de compromís social (PCS) i els que han fet altres tipus d'intervencions. En total s'han implicat en complimentar els qüestionaris: 575 estudiants, d'aquests s'han analitzat més detingudament 23 alumnes triangulant la informació del qüestionari amb 23 mestres i 16 tutors de la universitat. També s'han fet grups focals amb 23 escoles i un total de 46 mestres.

A continuació es detallen els resultats més destacables:

- Les universitats catalanes tenen un model molt divers de pràctiques. La majoria ofereix les assignatures de pràcticum durant els dos darrers cursos. El GEI de la UAB és l'únic que ofereix pràctiques tots els cursos tot i que en altres facultats s'inclou una estada vinculada a assignatures.
- Les pràctiques se solen fer en períodes intensius tot i que en diferents universitats s'organitzen les estades en setmanes intensives combinades amb dies concrets a l'escola; com la UB que organitza les pràctiques amb estades de dilluns a dijous o la UdL amb el model dual.
- Els mestres valoren les pràctiques en períodes intensius però alhora, prefereixen que els estudiants facin pràctiques cada curs per vincular teoria i pràctica real. També destaquen fer estades en escoles diferents, fet que facilita comptar amb més pràcticums però més curts. Els mestres destaquen que els estudiants puguin estar a l'escola en diferents períodes per veure moments com inici de curs, final de curs...
- Els projectes de pràctiques solen anar molt vinculats a una aula fent una unitat didàctica o un projecte però en pocs pràcticums s'ofereix de forma explícita l'oferta de projectes amb compromís social, com l'Aprenentatge i Servei. Aquests s'ofereixen a la UAB, la UrV i la UIC amb projectes d'ApS (Aprenentatge i Servei).
- Es proposa un model de pràctiques amb PCS que requereix que tant l'alumnat, com els tutors i els mestres implicats coneguin aquest tipus de projectes. Per a dur-los a la pràctica es proposen 5 fases: 1) detecció de necessitats i proposta del servei; 2) negociació amb els agents implicats (equip directiu, mestres i tutor); 3) planificació del projecte; 4) implementació i 5) avaluació i reconeixement de la comunitat.

- Els estudiants que han respost el qüestionari sobre l'autopercepció de les pròpies competències solen tenir una imatge sobre les seves competències molt elevades, tant a primer curs com a quart. En la majoria de competències perceben una puntuació entre un 6 i un 7, sobre 7. L'ús d'aquesta eina permet visibilitzar la importància de les competències prosocials a la comunitat educativa.
- L'alumnat que va triar fer PCS, com l'ApS, perceben una milloria en el seu desenvolupament competencial considerablement major que els NO-ApS. Els ApS no és que empitjorin, sinó que reajusten les seves conceptualitzacions de la competencialitat, i en reajustar-les, es valoren per sota de com ho havien fet inicialment. Això implica també que els ApS fan aquest reajustament, i tot i així es valoren positivament. Els NO-ApS només es valoren positivament dues competències, i en cap cas mai tant com els ApS.
- Els mestres valoren molt positivament els PCS per les aportacions que fan a l'escola i també perquè en la major part dels casos, senten que l'estudiant també els ha ajudat a millorar a ells com a mestres.
- La creació de l'activitat Autoretrat crea dificultats en els estudiants que no solen parar a pensar com són ells com a mestres. La possibilitat de crear l'autoretrat any rere any permetrà anar reflexionant sobre la identitat docent i el procés de millora del rol de mestra, però encara és d'hora per tenir resultats longitudinals. El curs passat van participar 420 estudiants del pràcticum I i PV/PV d'infantil i primària.
- La creació del Web on exposar els resultats del projecte permet recollir i potenciar projectes de compromís social amb bibliografia i exemples.
<http://grupsderecerca.uab.cat/compromiseducatiu/>
- El projecte es tanca amb propostes fetes amb mestres (n=46). Es van destacar les competències claus organitzades en tres eixos relacionats amb les emocions, les relacions i el pensament crític. Alhora es proposaren 4 blocs de competències relacionades amb: continguts, emocions, lideratge i executives. A més es destaquen com a competències claus pels mestres: cooperació, pensament crític, respecte, equitat, adaptabilitat, escolta activa, entusiasme i passió.

Els resultats mostren de manera significativa que els pràcticums són unes assignatures essencials per a la formació de mestres i que la col·laboració entre l'escola i la universitat és imprescindible per a poder formar mestres competents.

2. Propostes de millora per als estudis de mestre.

Els resultats obtinguts amb l'estudi de camp facilita destacar algunes propostes de millora per la formació de mestres que es detallen a continuació, moltes d'elles fruit del seminari on van participar 46 mestres de 17 escoles de pràctiques:

1. Facilitar espais per compartir la implementació del pràcticum als diferents graus de les universitats catalanes. L'estudi i el contacte amb els coordinadors de les diferents facultats ha evidenciat que en la majoria dels casos no es coneixia què es feia a les altres facultats i alhora s'ha manifestat interès per saber-ho i aprendre els uns dels altres.
2. Millorar l'exigència en l'accés a la universitat i ser més estricte en l'avaluació durant la carrera.
3. Transversalitat de les assignatures de pràcticum amb activitats que es vagin reprenent i construint, com "l'autoretrat " i altres evidències noves.
4. Importància de fer un pràcticum molt vinculat a l'escola i per tant, crear vincles més forts amb les escoles per poder tenir les portes obertes amb més facilitat.
5. La coordinació amb els tutors i mestres de manera presencial afavoreix un millor formació dels futurs mestres.
6. Agrupar les competències dels futurs mestres en quatre blocs: emocionals, executives, lideratge i continguts d'àmbits de coneixement.
7. Posar en valor les competències personals i prosocials per a la formació de mestres de manera que es pugui avaluar el seu progrés. En aquest sentit es destaca que les futures mestres treballin més les aptituds personals i amb el mateix o menys èmfasis el treball de coneixements curriculars.
8. Ús de qüestionaris per a l'autoavaluació de competències amb una rúbrica per facilitar prendre consciència i millorar any rere any.
9. Potenciar PCS ja que al suposar un repte major, s'evidencia que faciliten un desenvolupament més destacat de les diferents capacitats dels futurs mestres alhora que fan aportacions valuoses a la comunitat.
10. Allargar el període d'estada als centres de pràctiques. Que l'alumnat pugui estar tant en escoles bressol com parvularis i que pugui fer estades intensives però també extensives per veure l'evolució dels infants. Es valora que hi hagi pràctiques cada curs per poder connectar les assignatures de la universitat i la pràctica.
11. Veure tots els cicles durant les pràctiques i conèixer més a fons el Projecte Educatiu del Centre on estan, així com també els diferents càrrecs de l'escola.
12. Crear un vincle més fort entre universitat-escola mitjançant projectes que facilitin una comunicació més fluïda i estable.

Agència
de Gestió
d'Ajuts
Universitaris
i de Recerca

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**